



A spiritizmus Magyarországon

A New York-i spiritizmus a Fox nővérekkel kezdődött, akik 1848-ban észrevették, hogy egy kopogó szellem lakja a házukat. Az egész család kommunikálni kezdett a túlvilági entitással, akiről kiderült, hogy az épület korábbi lakója. A hír elterjedt, és hamarosan az egész világ spiritiszta lázban égett. Megjelentek a médiumok, akik különleges szenzitív érzékük révén transzba esve kapcsolatot tudtak teremteni az elhunytakkal. Nem tartott sokáig, mire Magyarországra is eljutott ez az irányzat...

A materializmus, az anyagelvűség akkoriban még nem volt olyan elterjedt, mint jelenleg. A tudomány emberei között akadtak, akik hittek a lélek halhatatlanságában és a túlvilágban. A spiritizmus több irányra szakadt: míg egyesek csak a szellemek tanításaival foglalkoztak, addig mások a furcsa jelenségek fizikai és tudományos magyarázatát próbálták megadni. Kopogások, zajok, tárgyak lebegése, fényjelenségek, telepátia és egyéb tünetmények váltak vizsgálhatóvá, ugyanis tucatnyi spiritiszta kör, társaság alakult, és mindegyiknek legalább egy médiuma volt.

A kezdetek

Magyarországon az ötvenes évekre tehető a spiritizmus kezdete. Eleinte még csak asztaltáncoltattak (a bűrtört körbeülők ráteszik a kezüket az asztalra, amikor is az magától mozogni, lebegni vagy táncolni kezd). Mindezt a szellemek játékának tulajdonították, míg a szkepti-

kusok – ugyanis ők is feltűntek a színen – csalásra gyanakodtak, hogy valaki valamilyen módszerrel a körbeülők között emeli azt meg. Az asztaltáncoltatás annyira elterjedt minden korosztályban és társadalmi rétegben, hogy egy időre be is tiltották. A vallásosak is felháborodtak, hogy egyesek nem a kereszténység hú tanait követik, hanem a szellemek erkölcsi üzeneteit – amelyek szerintük megtévesztő démonoktól származtak.

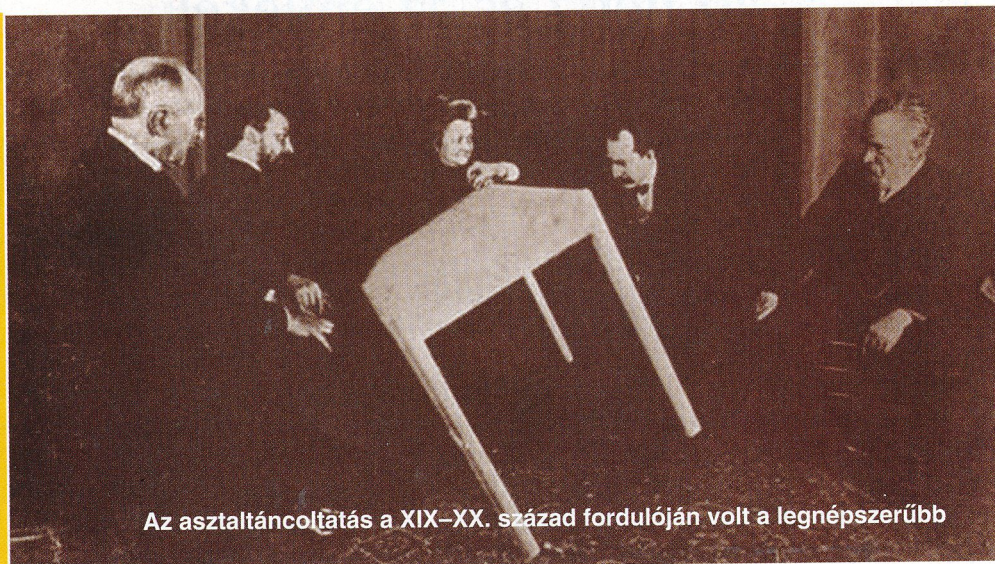
Jókai Mór regényírónk 1855-ben a következőket tette közzé a lapokban: „Az egész tünetménynek kilencz részre nyegleség, kilenc század része eleven képzelődés, de egy ezredrésze megmarad megfoghatatlan valóságnak, minek kitalálása az örültek házába juttatja az embert.”

Minden tilalom ellenére a spiritizmus tovább terjedt, és híres pártolói is akadtak, akik aztán Budapestet világszerte híressé tették vele. A részben magyar származású Vay Adelma grófnő, aki barátságot kötött dr. Grünhut Adolf orvossal, író-médiumi képességekkel bírt. A szel-

lemek gyógykezeléseket írtak vele a betegek részére, ami által azok meggyógyultak. A sikerek miatt több ezren rajongtak Adelmáért, aki rendszeresen járt a fővárosba is. A doktor bácsi – ugyanis spiritiszta barátai így nevezték – 1871-ben megalapította a Szellemi Búvárok Pesti Egyletét. Az egyesület ezzel megkezdte a spiritizmus terjesztését könyveken, folyóiratokon és cikkeken keresztül. Immár szellemidéző szeánszokat tartottak a szalonokban, kastélyokban, de még hírességeink otthonában is: Jókai Mór, Arany János és Madách Imre is közéjük tartozott.

A szellemek tanítása

Dr. Grünhut Adolf egyletében több médium is tevékenykedett. Ők erkölcsi tanításokat kaptak, hogy hogyan lenne helyes élnie az embereknek, valamint más érdekes kérdésekre is adtak választ. Mi az ember célja, hol helyezkedik el a kozmoszban, van-e máshol élet, létezik-e



Az asztaltáncoltatás a XIX–XX. század fordulóján volt a legnépszerűbb



Vay Adelma grófnő

ÚJ LÁTÓHATÁROK FELÉ

METAPSZICHIKAI KÍSÉRLETEIM, APPORT-, TELEKINETIKUS
ÉS MÁS OKKULT JELENSÉGEK, TANULMÁNYOK

32 MŰMELLÉKLETTEL, 89 SZÖVEGKÖZÖTTI KÉPPEL

IRTA

DR. CHENGERY PAPP ELEMÉR
NYUG. FŐVEZÉRSZ., A MAGYAR METAPSZICHIKAI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG TISZTELETBELI ELNÖKE

A BEVEZETŐ TANULMÁNYT IRTA

DR. C. BLACHER
A KÉMIAI TECHNIKAI TANÁRA A RISAI EGYETEMEN

ELŐSZÖT ÍRT

DR. STRÉM ISTVÁN

**Dr. Chengery Papp Elemér
könyve**



A szellemi lények a Vénuszra is leszülehetnek

Isten? Az olvasók számára minden bizonnyal érdekes lehet, hogy a spiritiszták hite szerint a világegyetem tele van léttel, és természetesen más bolygókon is laknak. Amiért a spiritizmus a keresztény vallás nagy ellenségévé vált, az az volt, hogy egyöntetűen kijelentette, a reinkarnáció valós. Reinkarnáció révén a szellemek és lelkek más bolygókra is leszülehetnek, ami a keresztények által terjesztett egyszeri léttel. A spiritiszta körökbe olyan szellemi lény is bejelentkezett, aki azt mondta, hogy éppen a Marson, a Jupitern, a Vénuszon vagy más naprendszerekben ölt testet.

Prohászka Antal médium hagyatékában az alábbiakat találhatjuk: „Az 1873-ik év február havában elhalt feleségemet láttam, olyan fehér volt, mint a frissen hullott hó, arcza fénylő s aranyzőke haja felbontva omlott le testére, életében sárgás szőke haja volt, arcvonásairól azonnal felismerem, de hogy mi volt az, amiről megismertem, azt nem tudom megmondani. Ez a tünemény másfél percig volt látható. 1872... feleségem a Vénusz bolygó régiójában van. Azonban a legszebb földi ember is eltűnik azon ember mellett, amely ezen világtestet lakja. Pénz ott nincsen, a természet bőségesen termel mindent, amire az embereknek szükségük van.”

A spiritiszták aztán feltérképezték a történelmünket is, hogy az egész mozaik nem egy modern koholmány, megcáfolva azt a vádat, mely szerint csak kielégíti a nehézkes időkben az emberek vágyait. Rámutattak a Biblia szövegeire, az egyiptomi halottkultuszra, az indiánok szellemhitére és más ősi civilizációk jegyzetire: bizony már régen is foglalkoztak azzal az emberek, hogy kapcsolatot teremtsenek a túlvilággal.

Nérei Ödön királyi tanácsos például így ír „A szellemtan – a spiritizmus története, elmélete és gyakorlása” című kötetében: „A Szent Írásban megtalálhatjuk azt, hogy Mózes kijelenti, ne találtassék köztetek halottaktól tudakozó. Ez a tilalom azonban csak arra a korszakra alkalmazható, azóta már más a helyzet. A középkorban pedig a boszorkánysággal vádolt emberek között valószínűleg valódi médiumok is voltak.” Ezen kívül felsorolja szinte az összes ókori nép túlvilági hitét és szellemjelenéseit.

Végül nézzünk egy erkölcsi tanítást is az egyik szellemtől 1874-ből: „Az irány, ami az emberi kebleket foglalkoztatja, az, ami a jövőben tündöklék, és ez után kapkod a sötétségben fuldokló ember. Nehézségek gördítenek elébe a tudomány színe alatt; - elragadják tőle azt is, mi reményt nyújt, hogy a jövő létének partját csak fel is fedezhesse. Kiragadják szívéből azon reményt, hogy egy házastárs a felét, ha meghalt, a gyermek a szülőt és a szülő a gyermekét viszontláthassa. - Vagy talán a teremő az embert eredetileg csak egy ragadozó állattá rendelte? Erre nem feleltek sem Büchnerék sem Darwinék, mert csak erőltetett a gondolkodástok. Igen is - hamar feneket értetek forrásokban vagy megfordítva a semmit, a netovábbot találtátok fel ott, ahol a külső szemeitekkel mást nem láttok már. Ellenben tért nyertek azok, kik magukba szálva megtalálták az utat a parányokon túl, amelyet a szellemük előkészített, hogy eljuthassanak oda, ahol a természet titka tovább fejlődik. Ezek a szellemi buvárok, immár elterjedve a földön. A spiritizmus az, mi összeegyezteti belső embert a külső léttel oly alapon, a hol az isteni ihlet tenyészik az emberi erényben, megvilágítva a bölcsesség lámpája által.”

Tudomány és spiritizmus

Természetesen Magyarországon is akadtak szkeptikusok és tudósok, akiket érdekelt a tárgykör. Ahogy külföldön is, így itt is megpróbálták azokat megmagyarázni. Nagyon sok csaló felbukkant a szellemidézéséknél, akik aztán teljesen elrontották a valódi jelenségek hitelességét. Tóth Béla kételkedő „Spiritizmusról” című munkájában leírja, hogy a médiumok alvajárók, holdkórosok, egyszerű vágyvezérelt emberek; míg a kopogásokat az ujjporcok tördelésével érik el. Akiket nem csalással vádolt meg, azok szerinte csak egyszerű önámítók. „A médiumban mindig csak a maga tudása, tehetősége, ismeretköre nyilvánul meg, soha más. Agyvelejének egy része álmodik, olyan dolgok is eszébe jutnak, amelyekre rendes állapotban nem bír emlékezni.”

Voltak viszont, akik másként gondolták. Dr. Chengery Papp Elemér vegyész-mérnök ellenőrzött kísérletek mellett több száz ülést folytatott le egy médiummal, s rengeteg olyan esemény zajlott le, amit nem lehetett megmagyarázni. Tárgyak és fényjelenségek jelentek meg a semmiből, vagy élő állatok kerültek a helyiségbe – a kígyóktól kezdve a rákon át az apró bogarakig; amiket állítólag a médium pszichikai ereje materializált oda. Szirmai Kornél pszichológus pedig különválasztotta a csalókat a hitelesektől, s ő maga annyiszor meggyőződött a jelenségek valódiságáról, hogyha a szomszédban telepátikás kísérletek vagy szeánszok folytak, már át sem ment őket megtekinteni. A spiritizmus mozgalma a második világháborúval ért véget, amikor a szeánszokat betiltották, s az üléseket illegálisnak minősítették. ■